

Bethlen Miklós és II. Rákóczi Ferenc
angol-holland kapcsolataihoz

A RÁDAY GYŰJTEMÉNY ÉVKÖNYVE

IX.

Vay Ádám Bécsben

George Stepney (1663–1707), Anglia bécsi követe 1701. május 21-én, a kelt jelentésében két személyt említ meg, akiket Rákóczival együtt Vay Ádámot és br. Szimány Istvánt nádori ítélőmestert. Indokolt a kérdés, miért éppen Vay Ádám nevét találja említésre érdemesnek. Sőt Stepney 1701. május 21-én, amikor szinte napról napra követte a magyarországi eseme-

Anglia és Hollandia Üb'i est ego Ultra quàm dūis anuo studui, alara nobis Transylvanis
„...et Patria est.” „2. Conversatio mea quotidiana Vienne, Cum illis, a nomine
...Conversatio. 3. Communis Religio et amoris intercedebat.” In: Bethlen Miklós le-
... (1716). Összeállítás, sajtó alá rendezte, a bevezető tanulmányt és a jegyzé-
... JANKOVICS József. A latin részeket fordította KULCSÁR Péter. A nyelvi jegyzé-
... NYELI Gábor. Bp. 1987. II. köt. No. 548, 969–970. – Tanulmányunk eredeti
... Bethlen Miklós Rákóczi-évkönyve címmel 1997. 7. számában jelent meg,
... fordította.

Budapest, 1999.

Bethlen Miklós és II. Rákóczi Ferenc angol-holland kapcsolataihoz

„Anglia és Hollandia, ahol több mint két évig magam is tanultam, nekünk, erdélyi reformátusoknak második anyánk és hazánk” – írta Bethlen Miklós szebeni fogságából 1704 nyarán, feltehetőleg június 19-én, I. Lipót császárnak. Kegyelmi kérvényt írt, a kor retorikájára jellemző hangon védekezett a legfőbb vád ellen, hogy a *Columba Noe* című röpiratát eljuttatta Jacob, Jan Hamel-Bruyninxhoz (1662–1738), Hollandia bécsi követéhez és vele korábban is kapcsolatot tartott, sőt Bécsben „naponta társalgott vele”. Ezek az információk új megközelítési lehetőséget nyújtanak, hogy a Rákóczi szabadságharc folyamán Angliának és Hollandiának mindvégig nagyjelentőségű békeközlítő tevékenységét előzményeivel együtt jobban megértsük. Megvilágítják Bethlen Miklós politikájának azt a réteget, amelyről *Önéletírásában* hallgatott, utalnak a Consilium Aulicum tagjainak, különösen pedig Vay Ádám (1657–1719) udvari marsallnak külkapcsolataira, s ezzel együtt a Rákóczi szervezkedés eddig kevésbé ismert vonulatára.¹

Vay Ádám Bécsben

Lord George Stepney (1663–1707), Anglia bécsi követe 1701. május 21. június 1-jén kelt jelentésében két személyt említ meg, akiket Rákóczival együtt elfogtak, Vay Ádámot és br. Szirmay István nádori ítélőmestert. Indokolt a kérdés, hogy miért éppen Vay Ádám nevét tartja említésre érdemesnek. Sőt Stepney 1703–1707 között, amikor szinte napról napra követte a magyarországi esemé-

¹ „Anglia ett Hollándia Ubi ett ego Ultra quám duos annos studui, áltera nobis Transylvanis Reformatis Máter, et Patria est.” „2. Conversatio mea quotodiána Viennae, Cum illis, a nemine est mihi Controversa. 3. Communis Religio et amicitia intercedébátt.” In: Bethlen Miklós levelei (1657–1716). Összegyűjtötte, sajtó alá rendezte, a bevezető tanulmányt és a tárgyi jegyzeteket írta JANKOVICS József. A latin részeket fordította KULCSÁR Péter. A nyelvi jegyzeteket írta: NÉNYEI Gáborné. Bp. 1987. II. köt. No: 548, 969–970. – Tanulmányunk eredetileg Amiről Bethlen Miklós önéletírása hallgat címmel a Korunk 1997. 7. számában jelent meg, ennek némileg kibővített változata.